

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Bertha von Suttner (1843-1914)

In 1889 publiceerde Bertha de pacifistische roman 'Die Waffen nieder!'. Deze roman baarde veel opzien en maakte haar tot een van de meest prominente vertegenwoordigers van de vredesbeweging. Ze beschreef de verschrikkingen van de oorlog uit het oogpunt van een echtgenote. Daarmee raakte ze een open zenuw van de maatschappij, waar op dat moment hevige discussie werd gevoerd over het militarisme en de oorlog. Dit boek werd haar grote succes – het verscheen in 37 drukken en werd in twaalf talen vertaald.

Voordien werd over oorlog in verhullende termen geschreven – over heldenmoed en over de eer van het vaderland. De helden werden vereerd, dood of levend. Maar Bertha beschreef onverbloemd de verschrikkingen van de oorlog, en de gevolgen voor iedereen die ermee te maken krijgt. Bertha kreeg overstelpend veel waarderende reacties. Maar het boek druiste in tegen het trotse militarisme in haar familie en

haar land. Naast geprezen is ze daardoor ook veel bespot en bekritiseerd.

Bertha von Suttner was afkomstig uit een Boheemse adellijke familie, en werd in de loop van haar leven een overtuigd vredesactiviste. Door een verblijf in de Kaukasus ten tijde van de Russisch-Turkse oorlog had ze de verschrikkingen van de oorlog leren kennen. Haar afschuw van oorlogen gaf ze vorm in de roman 'Die Waffen nieder', in zestien talen vertaald, en in honderdduizenden exemplaren verkocht. In tal van artikelen en lezingen zette ze haar pleidooi voor de vrede voort. Ze pleitte voor een internationaal Hof van Arbitrage, zodat landen hun conflicten aan dit Hof zouden kunnen voorleggen in plaats van erover oorlog te voeren. Toen in 1899 de eerste internationale vredesconferentie op regeringsniveau bijeengeroepen werd, voelde Bertha dit als de kroon op haar werk. Op deze Eerste Vredesconferentie, gehouden in Den Haag, werd besloten een Hof van Arbitrage op te richten – voor de huisvesting van dit Hof werd later het Vredespaleis in Den Haag gebouwd.

Na in haar jeugd korte tijd voor Alfred Nobel te hebben gewerkt bleef Bertha haar hele leven nauwe contacten met hem onderhouden. Zij inspireerde hem uit zijn nalatenschap de Nobelprijs voor de Vrede in te stellen. Zelf ontving ze de Nobelprijs voor de Vrede in 1905. Ook Andrew Carnegie was een bewonderaar van Bertha von Suttner. Niet alleen schonk hij het geld voor de bouw van het Vredespaleis, maar ook kende hij Bertha von Suttner een pensioen toe, waar ze haar laatste jaren van kon leven.

Vredespaleis in Den Haag, de erfenis van Bertha von Suttner